Radosław G. Ostałkiewicz

Lokalny rozwój gospodarczy a inicjatywy lokalne podejmowane w ramach lokalnych grup działania oraz lokalnych grup rybackich : przypadek powiatu bielskiego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 97, 115-125

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

ZESZYTY NAUKOWE UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO

NR 724 EKONOMICZNE PROBLEMY USŁUG NR 97 2012

Radosław G. Ostałkiewicz
Urząd Gminy Jaworze

LOKALNY ROZWÓJ GOSPODARCZY A INICJATYWY LOKALNE PODEJMOWANE W RAMACH LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA ORAZ LOKALNYCH GRUP RYBACKICH
PRZYPADEK POWIATU BIELSKIEGO

Wprowadzenie

W artykule przedstawiono działania podejmowane przez władze lokalne na rzecz rozwoju gospodarczego oraz przedsiębiorczości w kontekście pozyskiwania środków z EFFROW[1] oraz EFR[2]. Ponadto ma naświetlić rolę i miejsce szczególnego rodzaju partnerstw, czyli lokalnych grup działania oraz lokalnych grup rybackich w pobudzaniu rozwoju społeczno-gospodarczego, w szczególności przez wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, a także ich wkład w wytyczanie kierunków rozwoju lokalnego przez tworzenie tak zwanych lokalnych strategii rozwoju. Kanwą rozważań jest przypadek powiatu bielskiego w województwie śląskim.

Problemy rozwoju lokalnego są coraz ważniejszym elementem polityki prowadzonej przez instytucje publiczne (zarówno w rozumieniu *politics*, jak i *policy*)[3]. Traktowane początkowo dość marginalnie, stały się w ostatnich dekadach również jednym z podstawowych obszarów aktywności UE. Oparta na z góry ustalonych

[1] Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich utworzony Rozporządzeniem Rady nr 1698/2005, wdrażany w *Programie rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013* (zw. dalej PROW).

[2] Europejski Fundusz Rybacki utworzony Rozporządzeniem Rady nr 1198/2006, wdrażany w Programem operacyjnym *Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 – 2013* (zw. dalej PO „Ryby").

[3] Szerzej zob. B. Kudrycka, G.B. Peters, P.J. Suwaj, *Nauka administracji*, Wolters Kluwer Polska-Oficyna, Warszawa 2009, s. 303–306.

zasadach polityka lokalna może wymiernie przyczyniać się do realizacji celów wspólnotowych, wzmacniania konkurencyjności wewnątrz- oraz międzyregionalnej i niwelowania różnic w poziomie rozwoju terytorialnego. Skoordynowane działania w tym zakresie pozwalają osiągnąć te same cele na płaszczyźnie ponadlokalnej, a nawet subregionalnej (w zależności od uzgodnionego stopnia współpracy). Pogląd ten znajduje uzasadnienie w filozofii myślenia o polityce rozwoju regionalnego w UE opartej na potrzebie uwzględniania czynników lokalnych w kontekście spójności regionalnej, a zarazem wpisuje się we współczesną rolę administracji, która ma między innymi dawać impulsy oraz wytyczać oczekiwane kierunki rozwoju zarządzanego obszaru[4].

1. EFRROW i EFR a społeczności lokalne

Może się wydawać, że fundusze EFFROW i EFR wspierają głównie działania skierowane *stricte* na cele wspólnej polityki rolnej czy rybołówstwa. Z uwagi na kontekst historyczny obu tych instrumentów można w ich konstrukcji zauważyć wyraźne elementy szerszej perspektywy interwencji. Wiadomo bowiem, że żaden z tych rodzajów polityki nie jest zawieszony w próżni, lecz działania prowadzone w ich ramach wpływają na cele spójności społeczno-gospodarczej UE w skali makro i mikro. Instrumenty te pomyślane zostały zatem również jako narzędzia oddziaływania na przestrzeń, w której są realizowane określone projekty, i na żyjące tam społeczności. Z tego powodu w dokumentach europejskich i krajowych ustanawiających oba fundusze tak silnie zaakcentowano potrzebę wzmocnienia obszarów geograficznych również na poziomie lokalnym.

W ramach PROW wyróżniono tak zwaną czwartą oś *Leader*, która jest podejściem wielosektorowym, przekrojowym i partnerskim, realizowanym lokalnie na określonym obszarze, umożliwiającym osiągnięcie celów trzeciej osi. Jest ona skierowana na wzmacnianie jakości życia na obszarach wiejskich, różnicowanie gospodarki wiejskiej oraz budowanie wielosektorowych partnerstw na rzecz aktywizacji społeczności wiejskich. Dokonuje się to w dwóch wymiarach: podmiotowym przez powołanie stowarzyszenia, czyli lokalnej grupy działania (LGD) jako reprezentatywnego przedstawicielstwa z danego obszaru lokalnego,

[4] Komisja Europejska, *Inwestowanie w przyszłość Europy. Piąty raport na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2010, s. 234–235.

oraz przedmiotowym przez opracowanie i wdrażanie lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich (LSROW)[5]. Jak istotne ma to znaczenie dla „Polski lokalnej", świadczą następujące dane: do 2012 roku powstało aż 338 LGD, obejmujących 16,88 mln mieszkańców i dysponujących budżetem około 3,04 mld zł[6]. W polityce rybołówstwa PO „Ryby" przewidziano analogiczną do PROW metodę wdrażania w wymiarze lokalnym czwartej osi *Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa*. W tym przypadku również powstały lokalne grupy rybackie (LGR) i lokalne strategie rozwoju obszarów rybackich (LSROR)[7]. W Polsce istnieje 48 LGR, które dysponują środkami o łącznej wysokości 1,26 mld zł[8]. W artykule autor posłużył się przykładem LGD „Ziemia Bielska" i LGR „Bielska Kraina" z powiatu bielskiego (zob. tab. 1).

Tabela 1

Zestawienie informacji o LGD „Ziemia Bielska" i LGR „Bielska Kraina"

	LGD „Ziemia Bielska"	LGR „Bielska Kraina"
Rok powstania	2008	2010
Obszar działania (km^2)	368	275
Liczba ludności	100 215	97 814
Liczba gmin/powiatów	8/1	5/1
Liczba członków (os. fiz./os. pr.)	65/9	69/6
Liczba członków z sektora gospodarczego/społecznego/publicznego	18/33/14	46/10/13
Dostępne środki z EFRROW/EFR (mln zł)	14,8	23,4
Dostępne środki na wsparcie rozwoju gospodarczego (mln zł)	4 (27,4%)	10 (43,5%)

Źródło: opracowanie własne.

[5] *PROW*, s. 316–317.

[6] *Oś IV PROW 2007–2013. Lokalne grupy działania i lokalne strategie rozwoju*, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa 2009.

[7] *PO „Ryby"*, www.rybactwo.info/index.php?option=com_content&view=article&id=301:os-4-po-ryby-ii-konkurs-za-nami, s. 105 i n., dostęp 24.03.2012.

[8] Tamże.

2. Rozwój gospodarczy dzięki oddolnej inicjatywie lokalnej?

M. Kogut-Jaworska[9] definiuje lokalny rozwój gospodarczy jako rozwijanie indywidualnej i zbiorowej przedsiębiorczości z wykorzystaniem miejscowych zasobów, zależny od wielu czynników o charakterze społecznym, środowiskowym, terytorialnym, kulturowym czy politycznym (będących zarówno bodźcami pozytywnymi, jak i negatywnymi). M. Klamut[10] zwraca zaś uwagę, że rozwój gospodarczy jest przede wszystkim procesem społecznym, dla którego warunkiem powodzenia jest zbudowanie szerokiego konsensusu społecznego – tak w odniesieniu do katalogu celów rozwoju ekonomicznego, które mają być osiągnięte przez daną wspólnotę lokalną, jak i społecznego przeświadczenia, że cele te są osiągalne jedynie przy aktywnej postawie członków danej wspólnoty[11].

E.J. Blakely i N.G. Leigh[12] proponują, by lokalny rozwój gospodarczy rozpatrywać nieco szerzej. Ich zdaniem można o nim mówić wówczas, gdy prowadzona jest polityka kształtowania i podnoszenia poziomu jakości życia danej społeczności w dłuższym i średnim okresie przez procesy rozwoju społecznego i materialnego oparte na zasadach sprawiedliwości społecznej oraz reguł trwałego rozwoju zrównoważonego[13]. W ich opinii dotychczasowe teorie rozwoju gospodarczego w przestrzeni lokalnej należy dookreślić i zmienić akcenty w związku z zachodzącymi na świecie procesami globalizacji (a raczej glokalizacji[14]), internacjonalizacji stosunków ekonomicznych oraz procesów europeizacji. Ewolucja ta widoczna jest w przeformułowaniu czterech komponentów rozwoju związa-

---

[9] M. Kogut-Jaworska, *Instrumenty interwencjonizmu lokalnego w stymulowaniu rozwoju gospodarczego*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2008, s. 11.

[10] M. Klamut, *Innowacje a rozwój lokalny*, w: *Promowanie rozwoju lokalnego i regionalnego*, red. B. Winiarski, L. Patrzałek, Wydawnictwo Samorządowe FRDL, Warszawa 1994, s. 37.

[11] Szerzej: A. Borowska, *Lokalne Grupy Działania czynnikiem stymulującym rozwój obszarów wiejskich w Polsce*, „Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia" 2009, nr 8 (4), s. 19.

[12] E.J. Blakely, N.G. Leigh, *Planning local economic development: Theory and practice. 4th Edition*, Sage Publications, Los Angeles–Londyn 2009, s. 75–76.

[13] E.J. Blakely i N.G. Leigh, rozwijając koncepcję lokalnego rozwoju gospodarczego, wskazują na trzy podstawowe jej elementy: (1) polityka rozwoju gospodarczego powinna prowadzić do zapewnienia członkom danej społeczności lokalnej minimalnego poziomu jakości życia o tendencji wzrostowej; (2) rozwój musi oznaczać zmniejszanie się dysproporcji społecznych i nierówności pomiędzy grupami społecznymi; (3) rozwój musi stymulować i wspierać wykorzystanie zasobów w sposób zrównoważony. Tamże.

[14] Zob. np. P. Guinness, *Geography for the IB Diploma: Global Interactions*, Cambridge University Press, Cambridge 2011, s. 212 i n.; S. Rao, *Glocal Media Ethics*, w: *The Handbook of Global Communication and Media Ethics,* Vol. I, red. R.S. Fortner, P.M. Fackler, Wiley-Blackwell, Oxford 2011, s. 155–157.

nych z umiejscowieniem czynników rozwojowych, podstawami funkcjonowania gospodarki i przedsiębiorczości, siłą roboczą oraz kapitałem społecznym w następujący sposób[15]:

a) **lokalność** – budowa sieci instytucjonalno-społecznej jako forma zaproszenia do podejmowania określonych działań; pozytywne uwarunkowania lokalne i aktywne społeczeństwo szansą osiągania rozwoju ekonomicznego; zaproszenie do lokalizacji nowej, określonej działalności na danym obszarze oraz rozwoju już tam istniejącej[16];
b) **baza biznesowa i gospodarcza** – większa koncentracja współpracy biznesowej za pomocą sieci, promowanie kooperacji i powiązanie ich funkcjonowania baz z lokalnymi potrzebami[17];
c) **zasoby ludzkie** – odejście od zasady ilościowej, że im więcej firm, tym więcej miejsc pracy, do zasady jakościowej: więcej lepszych miejsc pracy, przez promowanie dywersyfikacji działania MŚP, kompleksowości rozwiązań w sferze gospodarczej oraz innowacyjności[18];
d) **kapitał społeczny** – odejście od sposobu myślenia opartego na założeniu, że działanie pojedynczych jednostek może zwiększyć szanse rozwojowe gospodarki lokalnej na rzecz rozwijania wielosektorowych partnerstw i sieci współpracy[19].

W literaturze od lat znana jest koncepcja rozwoju oddolnego (*bottom-up*)[20], której głównym elementem są mieszkańcy, zgłaszane przez nich potrzeby oraz proponowane przez nich sposoby ich zaspokojenia. E. Schroedter[21] pisze, że największą tajemnicą rozwoju ekonomicznego jest umiejętna aktywizacja potencjału

---

[15] E.J. Blakely, N.G. Leigh, dz.cyt., s. 94–97.

[16] W LGD/LGR: priorytetyzacja celów oraz wybór operacji do realizacji o kluczowym znaczeniu dla obszaru, sieciowanie współpracy.

[17] W LGR/LGD: promowanie podejmowania oraz rozwijania w pożądanym kierunku określonej w LSROW/LSROR działalności, wspólne wytyczenie strategicznych celów rozwoju.

[18] W LGR/LGD: podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych poza sektorem rolnym i rybackim, promowanie tworzenia nowych miejsc pracy poza tradycyjnymi sektorami, podnoszenie jakości kapitału ludzkiego.

[19] W LGR/LGD: wsparcie tworzenia nowych obszarów współpracy, promocja myślenia „projektowego" wspólnota celów.

[20] K. Wach, *Wymiary europeizacji i jej kontekst*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 852, Kraków 2011; I. Pietrzyk, *Polityka regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, s. 32.

[21] E. Schroedter, *Mit der LEADER-Methode zur nachhaltigen Regionalentwicklung*, w: *Nachhaltige Entwicklung ländlicher Räume. Chancenverbesserung durch Innovation und Traditionspflege*, red. R. Friedel, E.A. Spindler, VS Research, Wiesbaden 2009, s. 75.

drzemiącego w członkach społeczności lokalnych, nie przez narzucanie im z góry gotowych recept czy rozwiązań, ale oddanie do dyspozycji pewnej przestrzeni, w której mogliby realizować własne pomysły i inicjatywy oraz decydować, jakie działania należy podjąć w pierwszej kolejności.

3. Powiat bielski przykładem oddolnej inicjatywy

Powstanie LGD i LGR w powiecie bielskim było owocem oddolnej inicjatywy społeczności lokalnych, reprezentujących ich instytucji publicznych i społecznych oraz przedsiębiorców, którzy wyrazili zainteresowanie opracowaniem wspólnych strategii rozwoju i pozyskaniem środków na ich realizację. W tym procesie główną rolę odegrały samorządy, które jako silniejsze organizacyjnie i finansowo przejęły w początkowym okresie odpowiedzialność za zabezpieczenie ich funkcjonowania. Należy zaznaczyć, że u podstaw decyzji o powołaniu do życia tych dwóch struktur legło przeświadczenie środowisk miejscowych, że taka współpraca może być nie tylko dobrą formą pozyskiwania wsparcia finansowego dla przedsiębiorców, ale również może stać się platformą wymiany doświadczeń i wytyczania kierunków dalszego rozwoju. Zgodnie z LSROW misją LGD jest „wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności obszaru (...) poprzez wykorzystanie bogactwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego pogranicza Małopolski i Śląska Cieszyńskiego”[22]. LGR postawiła sobie w LSROR za cel „dążenie do poprawy jakości życia i budowy wizerunku poprzez upowszechnianie wiedzy i rozwój kompetencji, poprawę jakości infrastruktury i rozwój potencjału turystycznego, rozwój przedsiębiorczości i utrzymanie potencjału gospodarki rybackiej oraz ochronę środowiska”[23]. Przegląd szczegółowych celów „gospodarczych” obu grup oraz środków zabezpieczonych na ich realizację przedstawiono w tabelach 2–4.

[22] Realizacja celów powinna sprzyjać zwiększaniu różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy na obszarze wsparcia, a także jej dywersyfikacji, w tym poza rolnictwem.

[23] Realizacja celów powinna przyczyniać się do utrzymania miejsc pracy w sektorze rybackim oraz tworzenia nowych możliwości rozwoju zawodowego poza gospodarką rybacką.

Tabela 2

Cele szczegółowe rozwoju gospodarczego a LGD „Ziemia Bielska" i LGR „Bielska Kraina"

LGD „Ziemia Bielska"	LGR „Bielska Kraina"
1. Rozwój turystyczny obszaru, w tym infrastruktury turystycznej	1. Wsparcie podmiotów sektora rybackiego w restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej
2. Działania edukacyjne i animacyjno-społeczne mieszkańców obszaru, w tym szkolenia zawodowe rolników i leśników	2. Tworzenie markowych produktów rybackich i wsparcie ich sprzedaży bezpośredniej
3. Rozwój infrastruktury publicznej i wypoczynkowo-rekreacyjnej	3. Rozwój mikro- i małych przedsiębiorstw
4. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	4. Utrzymanie potencjału gospodarki rybackiej
5. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców przez podejmowanie działalności gospodarczej (w tym poza rolnictwem)	5. Rozwój odnawialnych źródeł energii
6. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców przez rozwój istniejące działalności gospodarczych	6. Inwestycje melioracyjne (m.in. ochrona przeciwpowodziowa)
	7. Rozwój infrastruktury turystycznej
	8. Nabywanie nowych kompetencji i kwalifikacji przez osoby z branży rybackiej oraz edukacja uzupełniająca

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSROW i LSROR.

Tabela 3

Środki na realizację celów LGD (tys. zł)

Cel	Alokacja w latach 2007–2013	Wartość (liczba) złożonych wniosków	Wartość (liczba) wybranych wniosków do dofinansowania
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*	2258,3	3698,7 (40)	2574,5 (25)
Różnicowanie w kierunku działalności nierolnicze**	1800,3	1711,0 (20)	1711,0 (20)
Razem	4058,6	5409,7 (60)	4285,5 (45)

* Na przykład modernizacja stolarni, adaptacja garażu na warsztat, adaptacja pomieszczenia na lokal małej gastronomii.

** Na przykład zakup maszyn w celu świadczenia usług poza rolnictwem, w tym dla innych rolników, agroturystyka.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD.

Tabela 4

Środki na realizację celów LGR

Cel	Alokacja w latach 2007–2013	Wartość (liczba) złożonych wniosków	Wartość (liczba) wybranych wniosków do dofinansowania
Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa*	2 999,6	3 707,7 (14)	652,1 (1)
Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej... **	1 680,1	488,9 (3)	488,9 (3)
Podnoszenie wartości produktów rybactwa i rozwoju usług... ***	5 497,8	1 990,3 (20)	1 245,0 (9)
Razem	10 177,5	6 186,9 (37)	2 386,0 (13)

* Budowa karpiowego łowiska dla wędkarzy itp.
** Zakup środka transportu, zakup maszyny do obróbki kamienia, budowa magazynu i sklepu itp.
*** Unowocześnienie systemu sprzedaży, zakup środka transportu, doposażenie parku maszynowego, budowa magazynu lub sklepu rybnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych LGD.

Zakończenie

Dyrektor Biura LGR Malwina Kleszcz, zwróciła uwagę na „stymulujące oddziaływanie operacji (…) na rozwój gospodarczy wszystkich gmin objętych LSROR, co dokonuje się przede wszystkim poprzez niwelowanie istniejących barier, jakimi były do tej pory m.in. niewystarczające środki finansowe, bierność oraz brak stosownej wiedzy mieszkańców obszaru, oraz brak porozumienia liderów lokalnych. Sytuacja zmieniła się dopiero wraz z powstaniem grupy, która za główny cel obrała sobie stworzenie podwalin do trwałego i dynamicznego rozwoju gospodarczego obszaru objętego LSROR, a co za tym idzie konkurencyjnych warunków rozwoju przedsiębiorczości”[24]. Z kolei kierownik Biura LGD, Katarzyna Szlosek, zauważa, że choć zainteresowanie środkami dla przedsiębiorców na tle innych LGD z województwa śląskiego jest wyjątkowo duże, to „pełny obraz zobaczymy w latach 2014–2015, kiedy zakończy się realizacja wszystkich projektów. Niemniej już dziś można stwierdzić, że w wyniku tych działań powstają nowe firmy, a już istniejące podejmują nowe, często innowacyjne inwestycje, tworzone

[24] Rozmowa z Malwiną Kleszcz (dyrektor Biura Stowarzyszenia LGR „Bielska Kraina” z siedzibą w Bielsku-Białej) przeprowadzona w dniu 23 marca 2012 r.

są nowe miejsca pracy. Jest to dowód na przedsiębiorczość mieszkańców, która ciągle się rozwija. Ciekawym zjawiskiem jest także wzajemna aktywizacja w środowisku rolniczym, dzielenie się pozytywnymi doświadczeniami w pozyskiwaniu funduszy przez LGD, wzajemne zachęcanie do składania wniosków i rozwijania swoich gospodarstw poprzez podejmowanie działalności nierolniczej".

Obie grupy zakotwiczyły się w lokalnej świadomości społecznej jako organizacje, dzięki którym samorządy wspólnie z innymi podmiotami stworzyły nowe możliwości rozwoju lokalnych przedsiębiorstw. Można powiedzieć, że powołanie równoległych do samorządów struktur oraz ich wyraźne wyodrębnienie z sektora publicznego ma być z jednej strony remedium na potencjalne próby zawłaszczania decyzyjności w obszarze polityki rozwoju lokalnego przez władze publiczne, a z drugiej ma świadczyć o upodmiotowieniu wielosektorowego partnerstwa w zakresie dynamizacji obszarów wiejskich i rybackich. Ideę powołania LGD i LGR, sprowadzającą się *de facto* do stworzenia szerokiego spektrum egalitarnej współpracy opartej na wzajemnym korzystaniu przez poszczególnych partnerów z własnych doświadczeń oraz posiadanego potencjału i wiedzy (np. kreatywność i innowacyjność przedsiębiorców, aktywność i inicjatywa stowarzyszeń, profesjonalizm i „przebicie" samorządu), można nazwać za M. Böcherem[25] swoistym „joint-venture na rzecz rozwoju lokalnego".

Literatura

Blakely E.J., Leigh N.G., *Planning Local Economic Development: Theory and Practice*, *4th Edit.*, Sage Publications, Los Angeles–Londyn 2009.

Böcher M., *Ländliche Entwicklung aktiv gestalten. Praxisleitfaden für Interessierte in den Regionen*, Bundesministerium für Verbraucherschutz, Ernährung und Landwirtschaft, Berlin 2004.

Borowska A., *Lokalne Grupy działania czynnikiem stymulującym rozwój obszarów wiejskich w Polsce*, „Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia" 2009, nr 8 (4).

Guinness P., *Geography for the IB Diploma: Global Interactions*, Cambridge University Press, Cambridge 2011.

Klamut M., *Innowacje a rozwój lokalny*, w: *Promowanie rozwoju lokalnego i regionalnego*, red. B. Winiarski, L. Patrzałek, Wydawnictwo Samorządowe FRDL, Warszawa 1994.

[25] M. Böcher, *Ländliche Entwicklung aktiv gestalten. Praxisleitfaden für Interessierte in den Regionen*, Bundesministerium für Verbraucherschutz, Ernährung und Landwirtschaft, Berlin 2004, s. 15.

Kogut-Jaworska M., *Instrumenty interwencjonizmu lokalnego w stymulowaniu rozwoju gospodarczego*, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2008.

Komisja Europejska, *Inwestowanie w przyszłość Europy. Piąty raport na temat spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg 2010.

Kudrycka B., Peters G.B., Suwaj P.J., *Nauka administracji*, Wolters Kluwer Polska – Oficyna, Warszawa 2009.

Lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich LGR „Bielska Kraina", www.bielskakraina.pl, dostęp 24.03.2012.

Lokalna strategia rozwoju obszarów wiejskich LGD „Ziemia Bielska", www.ziemiabielska.pl, dostęp 24.03.2012.

Oś IV PROW 2007–2013. Lokalne grupy działania i lokalne strategie rozwoju, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa 2009.

Pietrzyk I., *Polityka regionalna Unii Europejskiej i regiony w państwach członkowskich,* Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.

PO „Ryby", www.minrol.gov.pl/pol/content/download/34021/190450/file/Tekst%20jednolityPO%20RYBY%202007-2013.pdf, dostęp 24.03.2012.

PROW, www.minrol.gov.pl/pol/content/download/29382/163389/file/PROW_2007-2013%20lipiec2011.pdf, dostęp 24.03.2012.

Rao S., *Global Media Ethics*, w: *The Handbook of Global Communication and Media Ethics*, Vol. I, red. R.S. Fortner, P.M. Fackler, Wiley-Blackwell, Oxford 2011.

Schroedter E., *Mit der LEADER-Methode zur nachhaltigen Regionalentwicklung*, w: *Nachhaltige Entwicklung ländlicher Räume. Chancenverbesserung durch Innovation und Traditionspflege*, red. R. Friedel, E.A. Spindler, VS Research, Wiesbaden 2009.

Wach K., *Wymiary europeizacji i jej kontekst*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie nr 852, Kraków 2011.

LOKALE WIRTSCHAFTSENTWICKLUNG UND DIE LOKALEN INITIATIVEN IM RAHMEN DER LOKALEN AKTIONSGRUPPEN UND DER LOKALEN FISCHEREI-GRUPPEN

DER FALL VON LANDKREIS BIELSKO-BIAŁA

Zusammenfassung

Zwei der vielen Möglichkeiten, um die Entwicklung von unten (bottom-up-Ansatz) der lokalen Wirtschaft zu stimulieren, sind der Europäische Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER) und der Europäische Fischereifonds (EFF). Sie ermöglichen den polnischen Gemeinden, wie auch zahlreichen privaten Organisationen und Verbänden eine öffentlich-private Partnerschaft in Form von geeigneten lokalen Aktionsgruppen (LAGs) und lokale Fischerei Gruppen (FLAGs) zu erstellen. Die Gruppen dürfen in Zusammenarbeit mit den lokalen Unternehmern, Verbänden und Kommunen sog. lokale Entwicklungsstrategien aufstellen und verabschieden. Auf diese Weise unterstützen sie finanziell unterschiedliche Aktionen von verschiedenen lokalen Organisationen und Unternehmen, die zur Erreichung der örtlichen wirtschaftlichen Entwicklung beitragen. Dieses Papier betrachtet das Problem der LAG und der FLAG aus dem polnischen Kreis Bielsko-Biała in der Woiwodschaft Schlesien.

Zweck dieses Papiers ist es, die Maßnahmen und Aktivitäten zu präsentieren, die von den oben genannten Kommunen für die wirtschaftliche Entwicklung vor Ort und das lokale Unternehmertum im Rahmen der EU-Mittel (d.h. in Bereichen der ländlichen Entwicklung und der Binnenfischerei) umgesetzt werden. Das Papier betont auch den Beitrag der LAG „Ziemia Bielska" und der FLAG „Bielska Kraina" zur Förderung der wirtschaftlichen und sozialen Entwicklung vor Ort durch die finanzielle Unterstützung von kleinen und mittleren Unternehmen, sowie die Beteiligung der beiden Aktionsgruppen an den Formulierungsprozessen der Entwicklungsaussichten der Sub-Region durch die Schaffung und Umsetzung lokaler Entwicklungsstrategien der einzelnen Themenbereiche.